

[Bjørn Westh]

braklægning – hvis regeringen ønsker at få flertal for braklægningen.

Der er mange andre ting, der kunne tages op i en diskussion om landbrugets fremtidige udvikling og struktur. Jeg har ikke sagt noget om forædlingsindustrien. Der kan gøres meget med hensyn til både forskning og salg. Der er også meget at gøre på non-food-området. Endvidere er der meget at gøre på uddannelsesområdet. Men det vil jeg lade vente til en anden gang.

Rønholt (KF):

Jeg vil starte med at takke landbrugsministeren for den redegørelse, vi har fået i dag. Jeg synes, den pegede på mange spændende ting og på mange af de forhold, som er årsag til landbrugets strukturproblemer og bestemmende for indtjeningsvilkårene i dag. Det drejer sig om strukturtilpasning og konkurrenceevne, vel at mærke på markedsvilkår.

Redegørelsen peger tillige på nogle af de forhold, der trænger til politisk medvirken, såsom en ny landbrugslov, nye finansieringsmodeller og ejerformer, større krav om uddannelse og efteruddannelse, større offentlig deltagelse i forskning og produktudvikling samt tanker om, hvordan EF's landbrugspolitik fremover bør tilpasses efter markedsvilkårene.

Alle disse forhold har Det Konservative Folkeparti peget på i årtier. Desværre sker alle disse ændringer for sent. Vi må forudse en betydelig stigning i antallet af tvangsauktioner, hvilket kan bidrage til yderligere pessimisme i landbruget og en yderligere begrænsning af tilgangen af unge til erhvervet. Ud over de af regeringen gennemførte refinansieringsordninger og det seneste forlig om en ny landbrugslov kunne regeringen lette erhvervet for nogle urimelige byrder såsom jordskatter, generationsskifteafgifter og formueskatter for de landmænd, der på grund af det skrå skatteloft ikke får fordel af de mere generelle formueskattelettelser.

Jordskatterne har tidligere været suspenderet i perioder med lav indtjening. Landbruget har i årtier, ja i århundreder, bidraget væsentligt til samfundshusholdningen, hvad angår både beskæftigelse, direkte som indirekte, og valuta-indtjening. Disse forhold gælder stadig, om end i et mindre omfang.

Landbruget bidrager endvidere til en decentral bosættelse i landdistrikterne, som vi ikke mindst af kulturelle årsager ikke kan undvære.

Strukturudviklingen tog rigtig fart i 1960'erne, denne udvikling fortsatte i 1970'erne, og ingen havde drømt om den fart, den tog i 1980'erne, og i 1990'erne tager den yderligere fart. Årsag og sammenhæng kendes og er vældig godt beskrevet i Bernsteinudvalgets 1. og 2. delrapport. Udvalget skal have ros for at gå i dybden, og ingen hellige køer har været fredet. Strukturudviklingen er dels præget af den teknologiske udvikling og dels af de markedsøkonomiske kræfter, der hersker i hele den fri verden. Den teknologiske udvikling har påvirket ikke kun landbrugets udvikling, men tillige de fødevarerindustrier, der aftager landbrugets råvarer.

De industrilignende forhold, der er indført i primærlandbruget, har muliggjort en stadig stigende produktivitet. Og Bernsteinudvalget har da også grundigt beskæftiget sig med størrelsesøkonomiske forhold i primærlandbruget. Mange grupper i samfundet har sat spørgsmålstegn ved det etisk forsvarlige i disse tilstande, men kyndige veterinærer har ikke fundet, at tilstandene er forværret, og tilsvarende har Det Veterinære Sundhedsråd ikke fundet anledning til at anbefale lovmæssige restriktioner.

Man kan sige, at det altid har været forbundet med en vis form for kynisme at producere animalske fødevarer med det formål at tilgode et menneskeligt ernæringsbehov, som godt kunne have været dækket med vegetabiliske fødevarer. Men de, der efterspørger de animalske fødevarer, er ikke mindre kyniske. Vendingen, at hæleren er lige så slem som stjæleren, kan med lige så god ret anvendes her.

Også andre forhold har medvirket til den acceleration af strukturudviklingen, vi registrerer i øjeblikket. EF's landbrugsordninger virkede fra begyndelsen konserverende på udviklingen på grund af for høje politisk fastsatte minimumspriser på landbrugsprodukter. Det kunne der være megen mening i, al den stund EF var et underforsynet marked. EF's beslutningstager var blot for lang tid om at slå bremserne i. De prisreduktioner, der blev påbegyndt for 5 år siden, er for strukturudviklingen i landbruget det samme som at trykke speederen i bund i en bil.

Men beslutningerne er ikke morsomme at træffe, og de er ikke altid truffet med lige stor opfindsomhed, eller måske er de truffet ud fra en politisk vinkel.